

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΘΕΜΑ:
LECTIO XXXVII

Δανάη Γεωργιάδου, Σύμβουλος Λατινικών, Β.Δ.Α'
Μ.Α. στην Κλασική Φιλολογία

Υπεύθυνη ΕΜΕ: Μάρω Μελανίδου

Το πιο κάτω υλικό συμπληρώνει αυτό που ήδη περιέχεται στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΝ,
στη διεύθυνση:

http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/Themata/latinika/ypost_yliko_c_lyk.html

ΜΑΘΗΜΑ XXXVII (Lectio septima et tricesima) Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΩΝ ΕΜΦΥΛΙΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ

Να μελετήσετε τις πιο κάτω ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ προτάσεις και να τις αναγνωρίσετε (εισαγωγή, εξάρτηση, εκφορά, δικαιολόγηση εκφοράς)

1. Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolōre Aesōpus est adfectus, **ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitīvi.** (μάθημα XXVIII)
2. In eum locum res deducta est, **ut**, nisi qui deus vel casus aliqui subvenerit, **salvi esse nequeāmus.** (μάθημα XXXVII)
3. sed tantus furor omnes invaserat, **ut pugnāre cuperent**, etsi ego clamābam nihil esse bello civili miserius. (μάθημα XXXVII)
4. ea victōres ferociōres impotentioresque reddit, **ut**, etiamsi naturā tales non sint, **necessitāte esse cogantur.** (μάθημα XXXVII)
5. Bellōrum enim civilium exitus tales sunt semper, **ut non solum ea fiant**, quae velit victor, sed etiam **ut victor obsequātur iis**, quorum auxilio victoria parta sit. (μάθημα XXXVII)
6. In hoc me longa vita et infēlix senecta traxit, **ut primum exsulem deinde hostem te vidērem?** (μάθημα XLIII)

Συντακτική ανάλυση συμπερασματικών προτάσεων μαθήματος XXXVII

1. In eum locum res deducta est, **ut**, nisi qui deus vel casus aliqui subvenerit, **salvi esse nequeāmus.**

Είδος: _____

Συντακτικός ρόλος: _____

Εισαγωγή: _____

Εξάρτηση: _____

Εκφορά: _____

Δικαιολόγηση εκφοράς: _____

Παρατηρήσεις: _____

2. sed tantus furor omnes invaserat, **ut pugnāre cuperent**, etsi ego clamābam nihil esse bello civili miserius.

Είδος: _____

Συντακτικός ρόλος: _____

Εισαγωγή: _____

Εξάρτηση: _____

Εκφορά: _____

Δικαιολόγηση εκφοράς: _____

Παρατηρήσεις: _____

3. ea victōres ferociōres impotentioresque reddit, **ut**, etiamsi naturā tales non sint, **necessitāte esse cogantur**.

Είδος: _____

Συντακτικός ρόλος: _____

Εισαγωγή: _____

Εξάρτηση: _____

Εκφορά: _____

Δικαιολόγηση εκφοράς: _____

Παρατηρήσεις: _____

4. Bellōrum enim civilium exitus tales sunt semper, **ut non solum ea fiant**, quae velit victor, sed etiam **ut victor obsequatur iis**, quorum auxilio victoria parta sit.

Είδος: _____

Συντακτικός ρόλος: _____

Εισαγωγή: _____

Εξάρτηση: _____

Εκφορά: _____

Δικαιολόγηση εκφοράς: _____

Παρατηρήσεις: _____

Λεξιλόγιο

Iocus -i, αρ.2: σημείο, τόπος (πληθ. loci + loca) / deduco, -duxi, -ductum, -ducere, γ': οδηγώ, φέρνω / res, rei, θ.5: πράγμα / ut (σύνδ. συμπ.): ώστε / nisi (σύνδ. υποθ.): αν δεν / vel (σύνδ. διαζ.): ή / aliquis -id (ουσ.) + aliqui -a -od (επίθ.) (αόρ. αντων.): κάποιος / casus -us, αρ.4: τυχαίο, απροσδόκητο γεγονός / casu: κατά τύχη / subvenio, -veni, -ventum, -venire, δ' (+δοτ.): βοηθώ / salvus -a -um: σώος / nequeo, -quivi, -quire, δ': δεν μπορώ, βλ. ΛΓ §94 / equidem (επίρρ.): εγώ βέβαια / venio, veni, ventum, venire, δ': έρχομαι / urbs, urbis, θ.3: πόλη / desisto, -stiti, -, sistere, γ' (+ απαρ.): σταματώ / omnis -is -e: όλος, ο καθένας / sentio, sensi, sensum, sentire, δ': αισθάνομαι, καταλαβαίνω, πιστεύω, κρίνω / dico, dixi, dictum, dicere, γ': λέγω / facio, feci, factum, facere, γ': κάνω / concordia -ae, θ.1: ομόνοια / pertineo (per + teneo), -tinui, -tentum, -tinere, β' (ad + αιτ.): αφορώ, στοχεύω / furor -ōris, αρ.3: μανία / tantus -a -um: τόσος / invado, -vasi, -vasum, -vadere, γ': εισχωρώ, καταλαμβάνω, πιάνω / cupio, cupivi (cupii), cupitum, cupere, γ': επιθυμώ / pugno, α': μάχομαι / etsi (εναντ. σύνδ.): αν και / clamo, α': φωνάζω / nihil (αόρ. αντων.): τίποτα / civilis -is -e: εμφύλιος / miser, misera, miserum: άθλιος, δυστυχής, αξιοθρήνητος / victoria -ae, θ.1: νίκη / victor -ōris, αρ.3: νικητής / ferox -ōcis: άγριος / impotens -ntis: ανίκανος να κυριαρχηθεί, αχαλίνωτος / reddo (do, dedi, datum, dare, α'), -didi, -ditum, -dere, γ': καθιστώ, κάνω / etiamsi (σύνδ. παραχ.): ακόμη κι αν / natura -ae, θ.1: φύση / talis -is -e (δεικτ. αντων.): τέτοιος, τέτοιου είδους / necessitas -ātis, θ.3: ανάγκη / necessitate (= αφ. αιτ.) / cogō, coegi, coactum, cogere, γ' (cum + ago + απαρ.): εξαναγκάζω / exitus -us, αρ.4: έκβαση / semper (επίρρ.): πάντα / solum (επίρρ.): μόνο / solus -a -um: μόνος / fio, factus sum, fieri (ως παθητικό του facio, όπως και το facior), γ': γίνομαι, βλ. ΛΓ §97 / volo, volui, velle, γ': θέλω, βλ. ΛΓ §95 / obsequor, -secutus sum, -sequi, αποθ.γ' (+ δοτ.): ακολουθώ, υπακούω, κάνω το χατίρι κάποιου / auxilium -ii, ουδ.2: βοήθεια / pario, peperī, partum, parere, γ': γεννώ, κερδίζω

Ενδεικτικές δραστηριότητες

(για την τάξη ή / και το σπίτι)

1. Να γράψετε τη μετάφραση του κειμένου του μαθήματος XXXVII.
2. Να κάνετε χρονική αντικατάσταση:
pertinerent, partae sint, invaseratis, cuperet, cogantur, deducta es, obsequatur, subvenerint, velit, fiant
3. Να μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό τις πιο κάτω προτάσεις:
 - Cives boni conabantur ea dicere et facere, quae ad concordiam pertinerent.
 - Bellōrum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut victor obsequatur iis, quorum auxilio victoria parta sit.
 - Belli civilis dux post victoriam fuit ferocior et impotentior.
4. Να γράψετε τους άλλους δύο βαθμούς των **miserius, misera** (με βάση τη χρήση τους στο κείμενο).
5. Να μεταφέρετε την πρόταση στα Λατινικά.
Φώναζα τόσο πολύ ότι ο πόλεμος ήταν άθλιος, ώστε υποχώρησε ο στρατός (discedo). / Φώναζα τόσο πολύ ότι ο πόλεμος ήταν άθλιος, ώστε να υποχωρήσει ο στρατός.
6. Με τη βοήθεια του λεξιλογίου που σας δίνεται, να μεταφράσετε το πιο κάτω άγνωστο κείμενο στα Ελληνικά.

Homo doctus in se semper divitias habet. Simonides, optimus poeta, quo paupertatem ferret facilius, circum ire coepit urbes Asiae nobiles, laudem victorum canens et pecuniam accipiens. Postquam locuples factus est, redire in patriam voluit; erat autem, ut aiunt, natus in Cia insula. Ascendit navem; quam venti adversi simul et vetustas medio mari dissolvunt. Homines res pretiosas colligunt. Quidam curiosus: "Simonide, tu ex opibus nil sumis tuis?" "Mecum" inquit "mea sunt omnia."

Tunc pauci enatant, quia plures onere degravati perierant. Praedones adsunt, rapiunt quod quisque extulit, nudos relinquunt. Forte Clazomenae prope antiqua fuit urbs, quam petiverunt naufragi. Hic litterarum quidam studio deditus erat, Simonidis qui saepe libros legerat, eratque absentis admirator maximus. Cum is Simoniden cognovisset Clazomenis esse, cupidissime ad se recepit; veste, pecunia, familia poetam exornavit. Ceteri naufragi urbe victum rogabant. Quos casu obvios Simonides ut vidit: "Dixi" inquit "mea mecum esse omnia; vos quod rapuistis perit."

Phaedrus IV, 23: De Simonide – ελαφρά διασκευή

[circumeo -i(v)i -itum -ire, δ': περιέρχομαι / cano, cecini, cantum, canēre, γ': τραγουδώ / Cia: Τζια / insula -ae, θ.1: νησί / medius -a -um: μέσος / colligo (cum+lego), -legi, -lectum, -ligēre, γ': μαζεύω / dissolvo, solvi, solutum, solvēre, γ': διαλύω / nato, α': κολυμπώ / onus -ēris, ουδ.3: βάρος, φορτίο / Clazomenae: Κλαζομενές (πόλη της Μ. Ασίας) / degravato, α': επιβαρύνω / naufragus -i, αρ.2: ναυαγός / vestis -is, θ.3: φόρεμα, ρούχο / exorno, α': στολίζω, κοσμώ / victus -us, αρ.4: τα επιτήδεια, τρόπος ζωής, τροφή / rogo victum: ζητιανεύω / rapio, rapui, raptum, rapēre, γ': αρπάζω]

7. α) Ο Marcus Tullius Cicero (106 π.Χ. - 43 π.Χ.) υπήρξε μια από τις σπουδαιότερες φυσιογνωμίες των γραμμάτων και της πολιτικής της Ρώμης. Να γράψετε λίγα λόγια για τη ζωή και το έργο του.
- β) Να γράψετε λίγα λόγια για τις σπουδαιότερες εμφύλιες συγκρούσεις στη Ρώμη τον 1^ο αι. π.Χ..
- γ) Με αφορμή το απόσπασμα που διδαχτήκατε, να γράψετε με λίγα λόγια τις σκέψεις σας για τις συνέπειες των εμφυλίων πολέμων. Στο έργο ποιου σπουδαίου αρχαίου Έλληνα συγγραφέα θα ανατρέξετε, αν θέλετε, για να διαβάσετε σχετικά;
8. Να σκεφτείτε και να γράψετε, για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου, αν υπάρχουν λέξεις:
- ομόρριζες με αυτήν στα Αρχαία Ελληνικά και/ή
 - παράγωγες από αυτήν σε νεότερες – νεολατινικές γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά, Ισπανικά κτλ)